Lausunto Enontekiön ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta ja määräysluonnoksen perusteluista

RakYmplk 21.05.2026 § 88
215/11.00.00/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu Enontekiön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena on pyytänyt 9.4.2026 Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Enontekiön kunnan ympäristönsuojelumääräys-luonnoksesta ja määräysluonnoksen perusteluista.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Kittilän ja Enontekiön kunnilla on noin 50 km yhteistä rajaa. Raja kulkee useiden tunturijärvien sekä Ounasjoen poikki. Ellintievan 1-luokan ja Armopuoltsan 2-luokan pohjavesialueet sijoittuvat molempien kuntien alueelle. Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että kyseisten vesistöjen ja pohjavesialueiden vedenlaatu säilyy hyvällä tasolla.

Kittilässä 1.1.2021 voimaan astuneiden ympäristönsuojelumääräysten mukaan *jätevesijärjestelmän (maasuodattamo tai pienpuhdistamo) etäisyys vesistöön tulee olla vähintään 20 m ja maahanimeyttämöstä vesistöön vähintään 30 m.* Kittilän kunnassa on kuitenkin aloitettu ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksellä 27.2.2025 § 28. Esityksessä ympäristönsuojelumääräys-luonnokseksi *vähimmäissuojaetäisyys vesistöön ja talouskaivoon on jätevesijärjestelmästä riippumatta 50 m sekä ojaan tai noroon 10 m. Päivitettyihin määräyksiin esitetään myös, että vesistöjen suojelemiseksi ammattimaiseen eläintenpitoon ja muun elinkeinon harjoittamiseen liittyvien eläinten tarhaaminen tai ruokkiminen on kielletty seuraavilla alueilla:*

- *vesistön jääpeitteen päällä. Ruokinnaksi ei katsota porojen kokoamisessa ja tokan kuljettamisessa tapahtuvaa erittäin vähäistä ja tilapäistä heinien käyttöä. Tällöin syömättä jääneet rehut on siivottava pois porojen poistuttua alueelta.*
- *lähempänä kuin 50 m puroa, ojaa, talousvesikaivoa, tulva-aluetta (HW 1/100) tai naapurinrajaa, ilman naapurin kirjallista suostumusta.*
- *lähempänä kuin 100 m vesistöä (rantavyöhykkeellä) tai lähdettä (lukuun ottamatta nitraattiasetuksen sallima kotieläinten laiduntaminen vesistön äärellä).*
- *lähempänä kuin 100 m virallista uimarantaa.*
- *luokitelluilla pohjavesialueilla ilman ympäristölupaa.*

Lapin olosuhteissa on usein keväisin ja kesäisin tulvia erikokoisissa vesistöissä. Ilmastonmuutoksen voimistumisen myötä on oletettavaa, että haittoja aiheuttavat tulvat lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Tähän on syytä varautua vesistöjen suojelun näkökulmasta. Enontekiön kunnan ympäristönsuojelumääräys-luonnoksen 15.5 §:n mukaan *kuivakäymälän ja jätevesijärjestelmän, pois lukien imeytyskenttä ja maasuodattamo, tulee olla rakenteeltaan tiivis, eikä sinne saa päästä missään olosuhteissa tulva-, valuma- tai hulevesiä.* Tulvien vaikutusta imeytyskenttien ja maasuodattamoiden toimintaankin olisi syytä rajoittaa ympäristönsuojelu-määräyksissä. Ranta-alueilla saattaa lisäksi sijaita siirrettäviä

kemikaalisäiliöitä, jätteenkäsittely- tai keräyspaikkoja, öljynerotuskaivoja tai muita vastaavia toimintoja, jotka tulvan alle joutuessaan saattavat aiheuttaa huomattavaa ympäristökuormitusta vesistöihin.

Kittilän kunnan ympäristönsuojelu pyytää Arktisen Lapin ympäristönsuojelua Enontekiön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena tarkastelemaan uudelleen Enontekiön kunnan ympäristönsuojelumääräys-luonnosten 15.6 §:ä vähimmäissuojaetäisyyden vesistöön osalta, 15.5 §:ä siltä osin, ettei imeytyskenttien ja maasuodattamoiden ole mahdollista jäädä tulvien alle, sekä 18.2 ja 20.2 §:iä eläinten tarhaamisen ranta-alueella osalta. Tavoitteena tulee olla rajoittaa yhteisten vesistöjemme ympäristö-kuormitusta mahdollisimman pieneksi.

Esittelijä — Ympäristösihteeri Anttila Noora

Päätösehdotus — Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa edellä selostetun lausunnon Enontekiön ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta ja määräysluonnoksen perusteluista

Päätös — Esitys hyväksyttiin.